

UCHWAŁA NR 492/XXVIII/XV/2019
Senatu Politechniki Białostockiej
z dnia 10 października 2019 roku

- w sprawie zaopiniowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Politechnice Białostockiej.

Senat Politechniki Białostockiej, działając na podstawie art. 28 ust.1 pkt 16 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.) oraz §32 ust. 1 pkt 16 Statutu Politechniki Białostockiej, postanawia:

§ 1

Pozytywnie zaopiniować System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Politechnice Białostockiej, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

REKTOR

prof. dr hab. inż. Lech Dzieńis

System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Politechnice Białostockiej

§ 1

Postanowienia ogólne

1. Funkcjonowanie Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Politechnice Białostockiej (dalej „SZJK”) ma na celu doskonalenie systemu kształcenia studentów (ilekroć jest mowa o „studentach” należy rozumieć studentów pierwszego i drugiego stopnia oraz uczestników studiów doktoranckich), doktorantów i uczestników studiów podyplomowych. System ten opiera się na planowaniu zadań, ich realizacji, analizie informacji zwrotnych, wdrażaniu działań naprawczych i promowaniu dobrych praktyk.
2. Podnoszenie jakości kształcenia jest procesem ciągłym. SZJK obejmuje cały proces kształcenia i dotyczy wszystkich aspektów mających wpływ na jego właściwą realizację.
3. Nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem SZJK sprawuje rektor. Elementami struktury SZJK na poziomie uczelnianym są: Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia (zwana dalej „UKds.JK”) i Dział Jakości Kształcenia (zwany dalej „DJK”), którego zakres działań jest określony w Regulaminie Organizacyjnym Politechniki Białostockiej. Podlegają one bezpośrednio prorektorowi ds. kształcenia.
4. Na wydziałach za jakość kształcenia odpowiadają dziekani. W ramach wydziałów funkcjonują wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia studiów pierwszego i drugiego stopnia, zwane dalej „WKds.JK”, w których składzie znajduje się dziekan lub osoba przez niego wskazana właściwa ds. jakości kształcenia na wydziale.
5. Na wydziałach powoływane są komisje zadaniowe o określonych zadaniach i kompetencjach.
6. W Politechnice Białostockiej funkcjonuje komisja ds. jakości kształcenia studiów podyplomowych.
7. W Szkole Doktorskiej Politechniki Białostockiej (zwanej dalej „Szkolą Doktorską”) za jakość kształcenia odpowiada dyrektor szkoły oraz Rada Szkoły Doktorskiej.

§ 2

System Zapewnienia Jakości Kształcenia w PB

1. Działania funkcjonującego w Politechnice Białostockiej SZJK obejmują:
 - 1) stałe monitorowanie i podnoszenie jakości kształcenia w Politechnice Białostockiej, w tym:
 - a) projektowanie, zatwierdzanie, monitoring i doskonalenie programów studiów pierwszego i drugiego stopnia,

- b) projektowanie, zatwierdzanie, monitoring i doskonalenie programów studiów podyplomowych,
 - c) projektowanie, zatwierdzanie, programów kształcenia Szkoły Doktorskiej,
 - d) uwzględnianie wzorców kształcenia oraz doświadczeń krajowych i międzynarodowych,
 - e) systemowe ocenianie studentów,
 - f) realizację procesu dyplomowania,
 - g) realizację procedury akredytacji zajęć laboratoryjnych i pracowni specjalistycznych,
 - h) ankietyzację dotyczącą oceny działalności dydaktycznej nauczycieli akademickich oraz innych osób realizujących zajęcia przez studentów doktorantów, uczestników studiów podyplomowych,
 - i) kontrolę realizacji zajęć dydaktycznych zgodnie z planem studiów i rozkładem zajęć;
- 2) badania kariery zawodowej absolwentów Uczelni i analizy potrzeb rynku pracy, z uwzględnieniem opinii pracodawców;
 - 3) doskonalenie i weryfikacja jakości nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, poprzez:
 - a) weryfikację obsady kadrowej,
 - b) system oceny parametrycznej nauczyciela akademickiego,
 - c) ocenę przebiegu i efektów hospitacji zajęć dydaktycznych,
 - d) ocenę mobilności pracowników w kraju i za granicą,
 - e) ocenę wyników ankietyzacji,
 - f) zastosowanie odpowiednich procedur i metod naprawczych;
 - 4) zapewnienie i weryfikację jakości obsługi administracyjnej studentów, przez:
 - a) różne formy szkolenia zawodowego pracowników,
 - b) badanie opinii absolwentów;
 - 5) zapewnienie zasobów do nauki oraz środków wsparcia dla studentów w zakresie:
 - a) infrastruktury dydaktycznej,
 - b) bazy socjalnej,
 - 6) doskonalenie procedur zapewnienia jakości kształcenia.

§ 3

Zadania Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia

- 1. Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia jest powoływana przez rektora.
W skład UKds.JK wchodzi:
 - 1) przewodniczący Komisji – wskazany przez Rektora;
 - 2) kierownik Działu Jakości Kształcenia – jeśli nie pełni funkcji przewodniczącego komisji;
 - 3) pracownicy Działu Jakości Kształcenia – jeden z nich wskazany przez przewodniczącego pełni funkcję sekretarza Komisji;

- 4) przedstawiciele wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia studiów pierwszego i drugiego stopnia wskazani przez rektora;
 - 5) przedstawiciele komisji ds. jakości kształcenia studiów podyplomowych wskazani przez rektora;
 - 6) przedstawiciele Rady Szkoły Doktorskiej wskazani przez rektora;
 - 7) kierownik Studium Języków Obcych;
 - 8) kierownik Działu Spraw Studenckich i Dydaktyki;
 - 9) koordynator Biura Karier i Współpracy z Absolwentami Politechniki Białostockiej;
 - 10) dwóch przedstawicieli Samorządu Studentów wskazanych przez uczelniany organ;
 - 11) przedstawiciel Samorządu Doktorantów wskazany przez uczelniany organ.
2. Prezydium UKdsJK tworzą: przewodniczący Komisji, zastępca przewodniczącego, kierownik Działu Jakości Kształcenia, sekretarz Komisji, po 2 członków właściwego zespołu, o którym mowa w ust. 3. Szczegółowe zadania prezydium określi rektor.
 3. Do zadań UKds.JK należy monitorowanie i doskonalenie SZJK poprzez:
 - 1) inicjowanie formalnych zmian w prawie uczelnianym niezbędnych do zapewnienia jakości kształcenia poprzez przygotowanie propozycji wewnętrznych aktów prawnych;
 - 2) opiniowanie programów studiów pierwszego i drugiego stopnia;
 - 3) opiniowanie programów studiów podyplomowych;
 - 4) opiniowanie programów kształcenia Szkoły Doktorskiej;
 - 5) ustalanie zasad i częstotliwości podejmowanych działań oraz sposobu ich wykorzystania dla poprawy jakości kształcenia;
 - 6) przedkładanie opinii i wniosków w zakresie spraw związanych z oceną jakości kształcenia, w tym:
 - a) opiniowanie pod względem formalnym działalności właściwych komisji ds. jakości kształcenia,
 - b) opiniowanie pod względem formalnym raportów samooceny wydziałów oraz oceny Szkoły Doktorskiej opracowanych na żądanie instytucji kontrolujących,
 - c) opiniowanie propozycji wydziałów oraz Szkoły Doktorskiej w zakresie poddania się ewaluacji jakości kształcenia przez instytucję zewnętrzną,
 - d) formułowanie wniosków dotyczących wyników oceny przez zewnętrzne instytucje kontrolujące,
 - e) formułowanie wniosków z analizy arkuszy ewaluacyjnych wypełnianych przez dziekanów;
 - 7) realizację zadań dotyczących SZJK zleconych przez rektora lub prorektora ds. kształcenia;
 - 8) współpracę z dziekanami wydziałów, dyrektorem Szkoły Doktorskiej, kierownikami studium oraz z komisjami właściwymi ds. jakości kształcenia;
 - 9) współpracę z Senacką Komisją ds. Studenckich i Dydaktyki w sprawach dotyczących jakości kształcenia.
 3. UKds.JK podzielona jest na trzy zespoły ds.: studiów pierwszego i drugiego stopnia, studiów podyplomowych, kształcenia doktorantów.
 4. Szczegółowe zadania UKds.JK, a także harmonogram ich wykonania określi rektor.

§ 4

Zadania Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia studiów pierwszego i drugiego stopnia

1. Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia są powoływane przez dziekanów. W skład WKdsJK na wydziałach wchodzi co najmniej 2 pracowników dydaktycznych będących przedstawicielami poszczególnych kierunków oraz przedstawiciel studentów, wskazany przez wydziałowy Samorząd Studentów. Przewodniczącym WKds.JK nie może być dziekan lub osoba przez niego wskazana właściwa ds. jakości kształcenia na wydziale.
2. Dziekan tworzy komisje zadaniowe wspomagające pracę WKds.JK składające się z pracowników dydaktycznych, określając ich zadania i kompetencje w tym: komisji ds. akredytacji laboratoriów, komisji ds. oceny programu studiów, komisji ds. oceny prac dyplomowych, komisji ds. uruchomienia nowego kierunku studiów, komisji ds. badania opinii pracodawców dotyczących programów studiów oraz osiągniętych przez absolwentów efektów uczenia się. Komisje zadaniowe mogą być powołane także przez kierownika studium.
3. Do zakresu działania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia studiów pierwszego i drugiego stopnia należy:
 - 1) opiniowanie nowo projektowanych programów studiów;
 - 2) opiniowanie zmian w monitorowanych programach studiów (monitoring cykliczny);
 - 3) opiniowanie merytoryczne obsady kadrowej poszczególnych kierunków studiów;
 - 4) przedkładanie opinii i wniosków na podstawie analizy:
 - a) opinii pracodawców,
 - b) opinii absolwentów o przydatności nabytych, jak i brakujących elementów z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w danym programie studiów;
 - 5) analiza ankiet studenckich dotyczących oceny działalności dydaktycznej nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia w danym semestrze;
 - 6) ocena i okresowe przeglądy warunków i sposobów zaliczania przedmiotów oraz weryfikacji osiągania założonych efektów uczenia się;
 - 7) okresowe przeglądy i ocena prac dyplomowych pod kątem spełnienia wymagań metodycznych i merytorycznych oraz poszanowania praw autorskich;
 - 8) inicjowanie działań promowania „dobrej dydaktyki” oraz działań naprawczych w przypadku niespełniania wewnętrznych standardów jakości;
 - 9) sporządzanie raportów wynikowych z działalności Komisji oraz przedstawianie ich dziekanowi i Działowi Jakości Kształcenia;
 - 10) sporządzenie raportu końcowego z rocznej działalności Komisji przekazywanego dziekanowi i prorektorowi ds. kształcenia.
4. Harmonogram zadań Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia studiów pierwszego i drugiego stopnia określi rektor.

5. Prorektor ds. kształcenia dokonuje oceny działalności wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia na podstawie sporządzonych przez nie raportów końcowych.

§ 5

Zadania komisji ds. jakości kształcenia studiów podyplomowych

1. Komisję ds. Jakości Kształcenia Studiów Podyplomowych powołuje prorektor ds. kształcenia.
2. W skład Komisji wchodzi 2 przedstawicieli każdego wydziału, w ofercie którego są studia podyplomowe.
3. Do zakresu działania Komisji ds. Jakości Kształcenia studiów podyplomowych należy:
 - 1) opiniowanie nowo projektowanych programów studiów podyplomowych;
 - 2) opiniowanie zmian w programach studiów podyplomowych;
 - 3) analiza ankiet słuchaczy studiów podyplomowych dotyczących oceny działalności dydaktycznej nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia w danym semestrze;
 - 4) inicjowanie działań promowania „dobrej dydaktyki” oraz działań naprawczych w przypadku niespełniania wewnętrznych standardów jakości;
 - 5) sporządzanie raportów wynikowych z działalności Komisji oraz przedstawianie ich dziekanowi i Działowi Jakości Kształcenia;
 - 6) sporządzenie raportu końcowego z rocznej działalności Komisji przekazywanego dziekanowi i prorektorowi ds. kształcenia.
4. Harmonogram zadań Komisji ds. Jakości Kształcenia Studiów Podyplomowych określi rektor.

§ 6

Zadania Rady Szkoły Doktorskiej w zakresie jakości kształcenia

1. Radę Szkoły Doktorskiej tworzą dyrektor i kierownicy dyscyplin.
2. Zadania oraz harmonogram zadań w zakresie jakości kształcenia Rady Szkoły Doktorskiej określa dyrektor Szkoły Doktorskiej.
3. Raport końcowy z rocznej działalności Rady Szkoły Doktorskiej w zakresie jakości kształcenia przekazywany jest dyrektorowi Szkoły Doktorskiej, prorektorowi ds. nauki oraz prorektorowi ds. kształcenia.

§ 7

Jakość procesu dydaktycznego w Politechnice Białostockiej

1. Projektowanie nowych programów studiów odbywa się zgodnie z procedurą projektowania i zatwierdzania programu studiów. Programy studiów realizowane w Politechnice Białostockiej podlegają procedurom monitorowania ciągłego i

cyklicznego, obejmującym ocenę procesu nauczania oraz weryfikację efektów uczenia się.

2. Projektowanie nowych programów kształcenia Szkoły Doktorskiej odbywa się zgodnie z regulaminem Szkoły Doktorskiej.
3. Projektowanie nowych programów studiów podyplomowych odbywa się zgodnie z procedurą projektowania i zatwierdzania programu studiów podyplomowych w uczelni.
4. Ocenianie systemowe studentów jest metodą weryfikacji osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się. Jego elementami są: ujednolicenie procesu oceniania studentów wraz z zapewnieniem metod zaliczenia przedmiotu właściwych dla poszczególnych jego form, a także jawność i niezmienność procesu oceniania w czasie realizacji zajęć w zakresie: kryteriów, zasad i procedur.
5. W ramach każdego wydziału powinny być dokonywane okresowe przeglądy prac dyplomowych pod kątem ich zgodności z realizowanym programem studiów, wartości merytorycznej i weryfikacji oceny pracy. Z wynikami przeprowadzonej oceny należy zapoznać promotorów i recenzentów prac dyplomowych. Wskazane jest organizowanie na wydziałach lub współorganizowanie z innymi podmiotami konkursów na najlepsze prace dyplomowe obronione w danym roku akademickim i angażowanie w proces oceny prac specjalistów spoza Uczelni.
6. Podniesienie jakości zajęć laboratoryjnych i pracowni specjalistycznych jest realizowane poprzez akredytację zajęć dydaktycznych, zgodnie z procedurą akredytacji zajęć laboratoryjnych i pracowni specjalistycznych.
7. W procedurach monitoringu cyklicznego programów studiów pierwszego i drugiego stopnia powinny być wykorzystane opinie wyrażone w ankietach absolwentów o przydatności nabytych, jak i brakujących elementów z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w danym programie studiów oraz wnioski z analizy potrzeb rynku pracy (z uwzględnieniem opinii pracodawców).
8. Za jakość procesu dydaktycznego odpowiadają dziekani i dyrektor Szkoły Doktorskiej.

§ 8

Badanie kariery zawodowej absolwentów Uczelni

1. Badanie kariery zawodowej stanowi cenne źródło informacji o potrzebach rynku pracy, które powinno być uwzględniane w programach studiów realizowanych w Uczelni oraz przy ustalaniu limitów przyjęć na poszczególne kierunki studiów. Biuro Karier i Współpracy z Absolwentami Politechniki Białostockiej gromadzi dane absolwentów i instytucji ich zatrudniających.
2. Sposób pozyskania opinii absolwentów określa zarządzenie rektora.
3. Elementem w procesie badania kariery zawodowej absolwentów są opinie pracodawców, wykorzystywane podczas oceny sylwetki absolwenta w procedurze projektowania programu studiów oraz w procedurze monitoringu cyklicznego programów studiów. Poszczególne jednostki dydaktyczne powinny wypracować skuteczne metody i narzędzia pozyskiwania tych informacji.

§ 9

Zapewnienie jakości kadry dydaktycznej

1. Weryfikacja kwalifikacji, kompetencji i zaangażowania nauczyciela akademickiego wpływających na jakość prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz procedury i metody naprawcze w tym zakresie są istotnym mechanizmem podnoszenia jakości kształcenia.
2. Weryfikacja i podnoszenie jakości zatrudnianej kadry jest realizowana w szczególności poprzez:
 - 1) formalną i merytoryczną ocenę obsady kadrowej na poszczególnych kierunkach studiów;
 - 2) okresową ocenę parametryczną nauczycieli akademickich, w której brane są pod uwagę zaangażowanie i osiągnięcia: naukowe, dydaktyczne i organizacyjne;
 - 3) wdrażanie procedur organizacyjno-nakazowych oraz innych metod naprawczych.
3. System oceny dydaktycznej nauczycieli akademickich jako część kompleksowej oceny realizacji procesu kształcenia powinien być ciągle doskonały.
4. Protokoły hospitacji zajęć dydaktycznych oraz wyniki ankiet studenckich są elementem okresowej oceny nauczycieli akademickich.
5. W okresowej ocenie dydaktycznej należy promować działania podnoszące jakość kształcenia, mobilność nauczycieli akademickich w kraju i za granicą oraz prowadzenie zajęć w języku obcym.
6. Za jakość obsady kadrowej poszczególnych kierunków studiów bezpośrednio odpowiadają dziekani.

§ 10

Jakość obsługi administracyjnej studentów

1. Ocena jakości obsługi administracyjnej studentów ma zapewnić sprawną działalność dziekanatów i administracji domów studenckich oraz ułatwić dostęp studentów do władz Uczelni i poszczególnych wydziałów.
2. Badanie opinii absolwentów na temat jakości pracy świadczonej przez pracowników administracyjnych powinno obejmować:
 - 1) dostępność dla studentów w określonych godzinach;
 - 2) kompetencje i profesjonalną postawę pracownika;
 - 3) terminowość załatwienia spraw studenta.

§ 11

Zasoby do nauki oraz środki wsparcia dla studentów dotyczące infrastruktury dydaktycznej i bazy socjalnej

1. Na warunki realizacji kształcenia składają się:
 - 1) infrastruktura dydaktyczna, czyli: sale wykładowe, seminaryjne, ćwiczeniowe, laboratoria, w tym pracownie komputerowe, dostęp studentów do komputerów poza godzinami zajęć dydaktycznych, wyposażenie w środki audiowizualne; dostęp i wyposażenie obiektów sportowo-rekreacyjnych;
 - 2) liczebność studentów w grupach wykładowych, ćwiczeniowych, laboratoryjnych, projektowych i seminaryjnych oraz racjonalność rozkładów zajęć;
 - 3) zasoby biblioteczne, w tym dostęp studentów do komputerowych baz danych i katalogów w Uczelni i poza nią;
 - 4) wirtualny dziekanat oraz kompleksowa informatyczna obsługa studentów i spraw studiów, a także poczta elektroniczna studentów oraz strony internetowe wydziałów.
2. Za warunki realizacji kształcenia odpowiadają w ramach swoich kompetencji dziekani wydziałów, kanclerz, dyrektor Biblioteki Politechniki Białostockiej oraz kierownik Uczelnianego Centrum Informatycznego Politechniki Białostockiej.
3. Na jakość kształcenia mają również wpływ warunki socjalne studentów. Kanclerz dba o zapewnienie jakości warunków socjalnych w domach studenckich, funkcjonowania punktów gastronomicznych oraz klubu studenckiego działającego na terenie kampusu Politechniki Białostockiej.

§ 12

Postanowienia końcowe

1. System Zapewnienia Jakości Kształcenia powinien być wykorzystywany do:
 - 1) stałego doskonalenia warunków realizacji i jakości procesu dydaktycznego;
 - 2) prowadzenia przejrzystej polityki kadrowej;
 - 3) uruchamiania nowych kierunków studiów i monitorowania limitów przyjęć na poszczególne kierunki studiów realizowane w Politechnice Białostockiej.
2. Senat Politechniki Białostockiej najpóźniej na drugim posiedzeniu w roku kalendarzowym dokonuje analizy i oceny funkcjonowania SZJK na podstawie corocznego raportu z oceny funkcjonowania SZJK, przygotowanego przez Dział Jakości Kształcenia.